

خبرنامه هفتگی

مدیریت تعارض منافع

شماره هشتادم - ۲۶ دی تا ۲ بهمن ۱۴۰۰

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی
۳ بهمن ۱۴۰۰

بنام خداوند جان و دین

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

شماره هشتادم - ۲۶ دی تا ۲ بهمن ۱۴۰۰

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۸۰

مرکز توانمندی سازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

۳ بهمن ۱۴۰۰

فهرست مطالب

- درآمد: وضع مقررات تعارض منافع به مثابه سیاست‌سازی ۲
- مشروح اخبار هفته ۶
- تجارت الکترونیک گرفتار تعارض منافع شده است ۶
- تعارض منافع دلیل مقاومت در برابر نسخه نویسی الکترونیک ۶
- ممنوعیت مدرسه‌داری مسئولان در صحن علنی رای خواهد آورد ۷
- تعارض منافع؛ علت عدم التزام دستگاه‌ها به درگاه ملی مجوزها ۷
- نقد لایحه مدیریت تضاد منافع در بازار اوراق بهادار ۸
- تقلای مدارس دولتی برای حفظ بقا: مسیر تعارض منافع با قوانین بسته شود ۸
- تعارض منافع مدیران بانکی: چرا بانک‌ها از بنگاه‌داری دست نمی‌کشند؟ ۹
- تضاد منافع عامل اصلی چالش‌های اقتصادی دولت و بخش‌های حاکمیتی ۹
- فردای تصویب طرح تعارض منافع چه می‌شود؟ ۱۰
- جلوگیری از تعارض منافع روسای بیمارستان‌های دولتی: از حرف تا عمل ۱۱
- تعارض منافع و شیراز بی‌پناه در برابر سونامی باغ‌شهرها ۱۲
- تشکیل کمیته مدیریت تعارض منافع در صندوق بازنشستگی فولاد ۱۲
- اشاره به مسئله تعارض منافع در طرح عدالت و تعالی نظام سلامت ۱۳
- تاکید روسای دانشگاه‌های پزشکی بر جلوگیری از تعارض منافع در تصمیم‌گیری‌ها ۱۳
- تعارض منافع؛ نگرانی جدی فعالان بازار سرمایه ۱۴
- تحلیل فضای مجازی: حضور پررنگ پزشکان در عرصه سیاست‌گذاری سلامت ۱۵

درآمد: وضع مقررات تعارض منافع به مثابه سیاست‌سازی

مقررات تعارض منافع و همگرایی حاکمیت و جامعه در اصلاح ساختار حکمرانی

فاطمه نصیری

امروزه در بسیاری از کشورهای دموکراتیک مقررات جامعی در رابطه با مدیریت تعارض منافع وجود دارد و بسیاری دیگر از کشورها نیز به سمت وضع مقرراتی جامع برای مدیریت تعارض منافع گام برمی‌دارند. اما چه نسبتی بین ارزش‌های دموکراتیک و مدیریت تعارض منافع و وضع مقررات برای آن وجود دارد؟ در این مقاله سعی می‌شود نسبت ارزش‌های دموکراتیک و از سوی دیگر جایگاه رسانه‌ها و مردم در وضع مقررات تعارض منافع و لزوم پابندی به آن‌ها مشخص شود.

بارزترین وجه متمایزکننده حکومت دموکراتیک از سایر حکومت‌ها، عبارت است از آنکه در یک حکومت دموکراتیک مقامات دولتی تلاش می‌کنند در راستای منافع عمومی عمل کنند. بنابراین توافق عامی وجود دارد که یکی از بن‌مایه‌های اخلاق سیاسی دموکراتیک، تعهد مقامات عمومی به منافع عمومی است. در تمام کشورها قانون یکی از اسناد مورد توافق بین حاکمیت و مردم است که میزان تعهدات هر دو به ارزش‌ها و هنجارها را معین می‌سازد. بنابراین وضع مقررات، رویه‌ها و قوانین تضمین‌کننده پابندی مقامات دولتی به منافع عمومی، میتواند حاکمیت و جامعه را چند قدم به دموکراسی نزدیک کند. در سیاست‌های کلان مانند جنگ و صلح، یا سیاست‌های کلان اقتصادی، کشاورزی و غیره مشخص کردن اینکه منافع عمومی دقیقا چیست؟ دشوار است، در حالی که در مسائلی جزئی‌تر مانند واگذاری یک قرارداد به شرکت خصوصی یا استخدام یک عضو از خانواده، به احتمال زیاد منافع عمومی راحت‌تر تشخیص داده می‌شود. وضع مقررات تعارض منافع در رابطه با همین دست تصمیم‌گیری‌ها و عملکرد مسئولان و کارکنان دولتی است و ریشه در همین ارزش دموکراتیک «تبعیت حاکمیت و جامعه از منافع عمومی» دارد. بنابراین می‌توان گفت رفتار سیاسی اخلاقی دموکراتیک هر چند محدود به پابندی به مقررات تعارض منافع نیست، اما حتما شامل پابندی به این مقررات خواهد شد وضع مقررات در مورد مدیریت تعارض منافع، کشورها را چند گام به پابندی به ارزش‌های مردم‌سالارانه و عمل در راستای منافع عمومی نزدیک خواهد کرد.

اهمیت مقررات تعارض منافع در پی‌کمرنگ شدن انتخابات

امروزه برگزاری انتخابات آزاد یا وجود پارلمان در یک کشور، ذهن متفکرات سیاسی و جامعه را در مورد استقرار رویه‌های دموکراتیک در یک کشور اقناع نمی‌کند. زیرا از یک سو در کشورهای دموکراتیک (حتی دیرپاترین دموکراسی‌ها) و غیردموکراتیک اقبال مردم به شرکت در انتخابات عمومی کم شده است؛ و از سوی دیگر پیچیده‌تر شدن ساختار اداری و اقتصادی، پابندی حکومت‌ها به ارزش‌های دموکراتیک ابعاد جدیدی پیدا کرده است. به عبارتی جامعه و رسانه‌ها

«پایبندی تمام مقامات عمومی و کارکنان دولتی به منافع عمومی» را یکی از عامل‌های مهم دموکراتیک بودن حاکمیت محسوب می‌کنند. بنابراین در بسیاری از کشورها برای کاهش خصلت اختیاری بودن قانونگذاری‌ها و تصمیمات و رفتارهای کارکنان دولتی، مقررات تعارض منافع به عنوان چارچوبی برای کارکنان دولت و پارلمان‌ها عمل می‌کنند و این اطمینان را به مردم می‌دهند که در تمام تصمیمات و مقررات تصویب شده، صرفاً منافع عمومی در نظر گرفته شده است.

از سوی دیگر با کاهش علایق ایدئولوژیک در جوامع، کارآمدی مقامات دولتی و سیستم حکمرانی نسبت به گذشته نقش پررنگ‌تری را در اعتمادسازی مردم به حاکمیت دارد. به علاوه با افزایش جمعیت تحصیل کرده و گسترش رسانه‌های عمومی و شبکه‌های اجتماعی رصد رفتار مقامات دولتی در تمام کشورها فزونی یافته است. انتشار سریع و گسترده تخلفات مقامات سیاسی و کارکنان دولتی به مثابه عدم پایبندی مقامات دولتی به منافع عمومی تلقی شده و می‌تواند به فرسایش اعتماد عمومی منجر شود. بنابراین وضع مقررات تعارض منافع که با هدف پیشگیری از بسیاری از تخلفات اداری است، می‌تواند با افزایش کارآمدی دولتی و پیشگیری از فساد در سیستم و رسوایی در رسانه‌ها، به افزایش اعتماد مردم به حکمرانان کمک کند.

البته بسیاری بر این اعتقادند که مقررات اصلاح‌گرایانه غالباً از دل فسادهای رسانه‌ای شده زاده می‌شوند. اما مقرراتی که در این شرایط وضع می‌شوند، غالباً واکنشی عجولانه و با اهداف تنبیهی‌اند که معمولاً فهرستی طولانی از ممنوعیت‌ها را برای مقابله با امکان وقوع مجدد چنین تخلفاتی دربرمی‌گیرد. این مقررات غالباً چکش کاری نشده‌اند و مشخص نیست چقدر عملیاتی هستند؛ صرفاً برای بازگرداندن اعتماد عمومی مقررات قاطع و فراگیری وضع می‌شوند. بنابراین به نظر می‌رسد وضع تدریجی مقررات تعارض منافع که جنبه پیشگیرانه از تخلفات و فسادهای ساختار اداری-سیاسی را دارد اولویت و ضرورت زیادی در وضع مقررات اصلاح‌گرایانه دارد.

وضع مقررات تعارض منافع به مثابه سیاست‌سازی

نکته حائز اهمیت دیگر آنکه هر چند مقررات‌گذاری و سیاست‌گذاری توسط مقامات دولتی صورت می‌گیرد و از حاکمیت ناشی می‌شود، اما این خط‌مشی‌ها خودشان سیاست و سیاست‌ورزی را از نو می‌سازند. به عبارت دیگر مقرراتی مانند تعارض منافع یا مبارزه با فساد صرفاً از سیاست اعتمادسازی ناشی نمی‌شوند، بلکه خود به شکلگیری این سیاست یاری می‌رسانند. ایده بازخورد سیاستی نخستین بار توسط پل پیرسون مطرح شده است. او نشان می‌دهد که چگونه تصمیمات یا خط‌مشی‌گذاری‌های گذشته بر تحولات و مبارزات سیاسی بعدی تأثیر می‌گذارد. به این معنا که طرح‌های سیاستی و مقررات‌گذاری‌های پیشین، در وضعیت سیاسی بعدی تأثیر می‌گذارد و گزینه‌های پیش‌روی کنش‌گران سیاسی وقت را محدود می‌کند یا شکل می‌دهد. بنابراین وضع قوانین تعارض منافع و تلاش برای اجرای آنها می‌تواند دو نوع تأثیر داشته باشد، ابتدا به الگوهای رفتاری سیاستمداران و کارکنان دولت شکل می‌دهد و در طولانی‌مدت رعایت این قوانین، «اخلاق اولویت‌دادن به منافع عمومی» را در کارکنان دولت و مقامات عمومی نهادینه می‌کند و موجب

اصلاح فرایندهای حکمرانی و افزایش ظرفیت ساختار حکمرانی می‌شود. از سوی دیگر مقررات تعارض منافع، در رسانه‌های عمومی منتشر می‌شوند، و مفاهیم و اطلاعاتی را به شهروندان منتقل می‌کند که به انتظارات آنها از حکومت و نوع مطالبه‌گری آنها از مقامات دولتی شکل میدهد. بنابراین میتوان گفت وضع مقررات اخلاقی مانند تعارض منافع سلاح‌های مبارزه برای اصلاح ساختار سیاسی و رفتار کارکنان دولت است. وضع مقررات اخلاقی به استراتژی‌ها و فعالیت‌های گروه‌های اجتماعی - سیاسی و نهادهای مدنی و رسانه‌ها جهت‌دهی می‌کند و به مطالبات آنها از حکمرانی شکل می‌دهد. بنابراین می‌توان گفت مقررات تعارض منافع می‌تواند به همگرایی و توافق حاکمیت و جامعه در اصلاح ساختار حکمرانی یاری رساند.

جامعه و تعارض منافع

همانطور که توضیح داده شد رسوایی‌های سیاسی همواره به مثابه فشار اجتماعی در راستای وضع مقررات محدودکننده یا انجام اصلاحات عمل می‌کند، اما آیا همواره تمام رسوایی‌ها مانند فیش‌های حقوق نجومی است که صرفاً پای یک مقام دولتی در میان باشد؟ یا در برخی موارد مانند رسوایی در رابطه با دریافت هدیه، یک سوی این تخلف و رسوایی، فردی حقیقی یا حقوقی از درون جامعه است؟ بدیهی است که سیاستمداران و کارکنان دولت همواره گروه اصلی هستند که در وضع مقررات اخلاقی مانند تعارض منافع هدف قرار می‌گیرند. اما همانطور که پیشتر اشاره شد ویژگی مهم یک دموکراسی پایدار آن است که علاوه بر مقامات دولتی، جامعه نیز به منافع عمومی پایبند باشد. منظور از جامعه هر آنچه بیرون از بخش دولتی اعم از مردم، نهادهای مدنی یا بخش خصوصی و بازار است. به طور مثال موقعیتی را در نظر بگیرید که فردی به یک مقام دولتی هدیه میدهد، آیا صرفاً مقام دولتی که هدیه را قبول کرده اخلاق دموکراتیک (به مثابه پایبندی به منافع عمومی) را زیر پا گذاشته یا فردی که هدیه را پیشنهاد داده نیز به همان میزان هنجارشکنی کرده و منافع عمومی را در نظر نگرفته است؟ آیا صرفاً مدیری دولتی که خویشاوند خود را استخدام کرده مقررات تعارض منافع را زیر پا گذاشته یا خویشاوند وی که از او چنین درخواستی کرده‌اند و این شغل را پذیرفته نیز منافع عمومی را نادیده گرفته است؟ بنابراین در بسیاری از موقعیت‌های تعارض منافع دو عاملیت مشارکت دارد. عامل اول کارکنان دولت و عامل دوم فرد دیگری بیرون از دولت (شرکت خصوصی، پیمانکار، خویشاوند، دوست، هدیه‌دهنده و....) موقعیت تعارض منافع را شکل می‌دهند. بنابراین جامعه نیز به همان اندازه کارکنان دولتی، نیاز به آموزش، فرهنگ‌سازی و مقررات‌گذاری در خصوص تعارض منافع، پایبندی به منافع عمومی و ارزش‌های دموکراتیک دارد.

***

گزیده اخبار، تحلیل‌ها و گزارش‌های هفته گذشته در حوزه تعارض منافع به این شرح است:

 بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، در آیین اختتامیه اجلاس روسای دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور طرح عدالت و تعالی نظام سلامت را رونمایی کرد که مبارزه با فساد و تعارض منافع در نظام سلامت از محورهای این برنامه است.

محسن علیزاده، رئیس کمیته بازار سرمایه مجلس تعارض منافع در تمامی ارکان از جمله شورایی بورس و هیات مدیره بورس را یکی از مشکلات بازار سرمایه عنوان کرد.

امانقلیچ شادمهر، عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس، اظهار داشته که طرح تغییر برخی مواد قانون مدارس غیردولتی که مشتمل بر ممنوعیت مدرسه‌داری توسط مسئولان است قطعا در صحن علنی مجلس رای می‌آورد.

خبرگزاری ایسکانیوز در گزارشی میدانی ضمن پیش کشیدن موضوع تعارض منافع در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، فهرستی از روسا و مدیران بیمارستان‌های دولتی که مطب خصوصی هم دارند منتشر کرده است.

حسین عامریان، مدیرعامل صندوق بازنشستگی فولاد، از تشکیل کمیته مبارزه با فساد و سلامت اداری در این صندوق خبر داده که مبارزه با هرگونه تعارض منافع اشخاص حقیقی یا حقوقی با منافع صندوق فولاد را دنبال می‌کند.

علی سعدوندی، کارشناس اقتصادی، اظهار داشت: علت عملیاتی نشدن درگاه ملی مجوزهای کشور تعارض منافع دستگاه‌های اجرایی است.

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی - ۳ بهمن ۱۴۰۰

مشروح اخبار هفته

❖ تجارت الکترونیک گرفتار تعارض منافع شده است

مصطفی امیری (مدیرعامل اپلیکیشن درگاه پرداخت زرین پال) - ۲۶ دی ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه کسب و کارها و بازرگانی

در حوزه تجارت الکترونیک موضوعی به نام تعارض منافع مطرح است که به اقتصاد کشور لطمه می‌زند. در شرایطی که کشور با تحریم جدی مواجه بود هیچ ابزار و فضایی به اندازه شبکه پرداخت الکترونیک رشد نکرد و باید در مقام یک دارایی ارزشمند به آن نگاه کرد. متأسفانه عمده مسائلی که در کشور در خصوص این شبکه با آن مواجه هستیم از تعارض منافع یا اصرار بر تمرکزگرایی نشات می‌گیرد. به عنوان مثال برای راه‌اندازی سامانه پرداخت الکترونیکی مانند پایا و ساتنا، باید تحت تایید شرکتی همچون شرکت خدمات انفورماتیک قرار گیرد که شرکت مادر آن شرکت ملی انفورماتیک است و به صورت قانونی این شرکت و ده‌ها شرکت دیگر در لیست خصوصی‌سازی قرار دارند و تا به امروز قانون استثنانکننده برای این شرکت صادر نشده است. اتفاقی که در حال حاضر افتاده این است که تمام سرویس‌های پرداخت الکترونیک در این شرکت تجمیع شده‌اند. متأسفانه بانک مرکزی در این تعارض قرار گرفته و آن را به لایه‌های پایین‌تر خود نیز بسط داده است. به عنوان مثال بانک مرکزی شرکتی را تحت عنوان شاپرک تاسیس کرده و آن را به شبکه پرداخت الکترونیکی کارت متصل می‌کند و در ذیل آن ۱۲ مجوز صادر می‌کند که این مجوزها در طول سالیان طولانی شکل انحصاری به خود گرفته‌اند. به دست گرفتن اجرا توسط بانک مرکزی فقط باعث کوچک شدن دامنه نظارت خواهد شد و از اهدافی که برای حاکمیت پول ملی و جلوگیری از پولشویی متصور هستیم دور خواهیم شد. به نظر ما باید کسب و کارهای خاکستری شناسایی شوند و تمام فعالیت‌ها شناسنامه داشته باشند و اگر قوانین سختی را برای همه کسب و کارها اعمال کنند قطعاً تعداد فعالیت‌های زیرزمینی افزایش خواهد یافت و دولت و حاکمیت مقصر اصلی این شرایط هستند.

📞 روزنامه دنیای اقتصاد

❖ تعارض منافع دلیل مقاومت در برابر نسخه نویسی الکترونیک

مهرداد ویس کرمی (عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس) - ۲۶ دی ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

اجرای نسخه نویسی الکترونیک نیاز به نیروهایی دارد که آموزش دیده باشند. وقتی این آموزش‌ها کافی نباشد، موجب بروز اختلال در کار می‌شود. اما از آنجایی که پزشکان قشر نخبه و تحصیل کرده‌ی کشور هستند، به لحاظ آموزش‌های الکترونیک به آنها مشکلی نداریم. بنابراین شاید مقاومت در برابر این قانون بیشتر از سوی پزشکان قدیمی‌تر باشد. معمولاً در هر قشری اکثریت افراد پاک دست هستند، حتماً درصدی از پزشکان، مقاومت در برابر نسخه نویسی الکترونیک دارند که مربوط به تعارض منافع می‌شود.

📞 پایگاه مسیر اقتصاد

❖ ممنوعیت مدرسه‌داری مسئولان در صحن علنی رای خواهد آورد ❖

امانقلیچ شادمهر (عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس) - ۲۶ دی ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در حوزه آموزش و پرورش

مجلس در بحث تعارض منافع کوتاه نمی‌آید و کمیسیون آموزش به برخی موارد به صورت موضوعی ورود کرده است به عنوان مثال در گذشته رئیس سازمان مدارس غیردولتی از صاحبان مدارس غیردولتی بود که کمیسیون آموزش به تغییر او اصرار داشت و پس از جابه جایی، افراد دیگری که آمدند از صاحبان مدارس غیردولتی نیستند. مجلس نسبت به مدرسه‌داری مسئولان حساس است و کمیسیون آموزش در طرح تغییر برخی مواد قانون مدارس غیردولتی به ممنوعیت مدرسه‌داری توسط مسئولان رأی مثبت داده است که قطعا صحن علنی مجلس نیز با این موضوع موافقت خواهد کرد. برای رفع مشکل تعارض منافع باید سازوکارهایی اندیشیده شود به عنوان مثال اقوام و بستگان، مسئولان نیز مدرسه غیردولتی نداشته باشند و راه‌های دور زدن ماجرا با واگذاری اداره مدرسه به بستگان، حذف شود.

📌 خبرگزاری تسنیم

❖ تعارض منافع؛ علت عدم التزام دستگاه‌ها به درگاه ملی مجوزها ❖

علی سعدوندی (کارشناس اقتصادی) - ۲۷ دی ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در حوزه کسب و کارها و بازرگانی

درگاه ملی مجوزهای کشور سال‌ها قبل افتتاح شده است، متأسفانه دستگاه‌ها با این سامانه همراهی نمی‌کنند و استفاده از آن عملیاتی نشده است. باید این موضوع تصویب شود که در این درگاه نیازی به ارائه اسناد برای استعلام‌های مهم نباشد. به جای اینکه این سیستم‌ها به یکدیگر متصل و مشکلات مردم حل شود، همواره در صدد هستیم که سامانه‌های جدیدی در جهت نظارت ایجاد کنیم. قانون مورد بحث به این راحتی‌ها عملیاتی نخواهد شد، زیرا تعارض منافع وجود دارد. اگر یک درگاه واحد وجود داشته باشد، زمینه‌ی پرس و جو از دستگاه‌ها فراهم و آمار عملکرد آنها مشخص می‌شود. به طور مثال، این موضوع روشن می‌شود که چقدر طول کشیده تا هر نهاد مسئول، مجوز را صادر کند. این نوع نظارت و افشای اطلاعات را دستگاه‌ها نمی‌پسندند و به همین دلیل تمایلی به عملیاتی شدن قوانین موجود در زمینه‌ی درگاه واحد ملی مجوزها ندارند. اعطای مجوز و امضای طلایی در واقع یک محل فساد و رانت است. در حال حاضر چند هزار مجوز در کشور صادر می‌شود که تک تک آنها از مزایای اعطای مجوز بهره مند هستند. یعنی مسئولان ذیربط به جای اینکه تمرکزشان بر این باشد که مجوزی اعطا شود، به نحوی تلاش دارند که از این مزیت به نفع خودشان بهره برداری کنند. طبیعی است که دستگاه‌ها در مقابل ایجاد درگاه ملی مجوزهای کشور ایستادگی کنند. باید عزم قاطعی در رأس دولت و حاکمیت شکل بگیرد که دستگاه‌ها را موظف به بارگذاری مجوزها تنها در این درگاه کند.

📌 خبرگزاری مهر

❖ نقد لایحه مدیریت تضاد منافع در بازار اوراق بهادار ❖

مهدي نیکجو (کارشناس حقوقی بازار سرمایه) - ۲۶ دی ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در بازار سرمایه

لایحه تضاد منافع از جمله لوایحی است که توسط سازمان بورس و اوراق بهادار تهیه و تدوین شده و از طریق سایت سازمان بورس به نمایش گذاشته و در حال طی مسیره‌های لازم به جهت تصویب در مجلس شورای اسلامی می‌باشد. ایرادات موجود در تعاریف: ابهام و عدم جامعیت در تعاریف واژگان در این قسمت، لایحه را با اشکال مواجه کرده است. به عنوان مثال، در بند ۱ از ماده ۱ در تعریف ذی نفع واژه «مشتري» قرار گرفته است. این در حالی است که قرار دادن مشتري در زمره افراد واجد تضاد منافع به نظر غیر منطقی به نظر می‌رسد. ابهام دیگر در قسمت تعاریف را می‌توان در بند ۲ ماده ۱ درواژه «تضاد منافع» وارد دانست و مشخص نیست منظور از ذی نفع چه کسی است. ایرادات در مواد دیگر لایحه: ماده ۳ لایحه بر پایه عدم شناخت کافی و وافی بر تضاد منافع نگارش شده است. این که به صورت دستوری به یک نهاد مالی خصوصی بیان شود که بایستی صرفه و صلاح ذی نفعان را لحاظ کنید به غیر از اینکه تکلیف غیر روشنی به ایشان تحمیل شده است، همانند این است که به یک کاسب گفته شود شما در امر کسب و کار خود بایستی صرفه و صلاح ذی نفع را مدنظر قرار دهید. در ماده ۴ از محرمانه بودن و عدم استفاده از اطلاعات ذی نفعان سخن رانده شده است. این موضوعی است که در قوانین و مقررات دیگر نیز بیان شده و مسلماً دیگر نیازی به ذکر آن در این قانون که محتملاً در تعارض و تطابق با دیگر مقررات، موجبات تفاسیر گوناگون را در پی خواهد داشت و تورم قوانین نیز از آن حاصل می‌شود، نیست.

✍ اکوایران

❖ تقلای مدارس دولتی برای حفظ بقا: مسیر تعارض منافع با قوانین بسته شود ❖

مهرداد ویس کرمی (عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس) - ۲۷ دی ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه آموزش و پرورش

تعارض منافع ریشه در آن دارد که انسان به طور طبیعی تمایل ندارد از منافع خود عبور کند. قانونگذار موظف است برای پیشگیری از تعارض منافع به لحاظ حقوقی مسیر انحرافات را ببندد در بحث مدارس غیردولتی مسئولان هم باید به لحاظ حقوقی اقدام شود تا افرادی که مدرسه دارند در جایگاه تصمیم‌گیری قرار نگیرند. برای پیشگیری از تعارض منافع باید به صورت مصداقی ورود کرد یعنی مصادیق تعارض منافع شناسایی شود؛ بنابراین در بحث مدیریت اجرایی باید قانون وجود داشته باشد تا راه را بر تعارض منافع ببندد. در کمیسیون آموزش برای برخورد با تعارض منافع و ممنوعیت مدرسه‌داری مدیران وزارت آموزش و پرورش، طرحی تهیه شده است که در نوبت بررسی صحن علنی مجلس است البته کمیسیون آموزش طبق وظیفه نظارتی خود از همان سال نخست فعالیت، وزیر وقت آموزش و پرورش را دعوت و راجع به برخی معاونانی که مشمول تعارض منافع بودند، تذکر داد که برخی از آنها تغییر کردند.

✍ خبرگزاری پانا

❖ تعارض منافع مدیران بانکی: چرا بانک‌ها از بنگاه‌داری دست نمی‌کشند؟ ❖

خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس - ۲۷ دی ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در نظام بانکی

یکی از مشکلاتی که در چند سال گذشته سیستم بانکی با آن دست و پنجه نرم کرده و همیشه نیز مورد انتقاد جدی بوده است، موضوع بنگاه‌داری بانک‌های تخصصی و تجاری و خصوصی کشور است. در زمینه واگذاری دارایی‌ها و اموال مازاد نوعی اختلاف میان مدیران این بانک‌ها و سپرده‌گذاران و سهامداران شکل می‌گرفته که مدیران این بانک‌ها ترجیح داده‌اند، این اموال مازاد تعیین تکلیف نشود. در صورت واگذاری اموال و دارایی‌های مازاد، باید بخشی از سود حاصل از این واگذاری به سپرده‌گذاران و سهامداران منتقل می‌شد. مدیران بانکی معتقدند سپرده‌گذاران بانکی در این سال‌ها همواره از یک حاشیه امن برخوردار بوده و سود تضمین شده دریافت کرده‌اند و بدین ترتیب، سپرده‌گذاران عملاً در ریسک سرمایه‌گذاری بانک سهیم و شریک نبوده‌اند. بنابراین حالا هم نباید در سود حاصل از واگذاری دارایی‌های مازاد و غیر بانکی بانک‌ها، سهیم باشند.

مقرر شد این مساله به عنوان یک موضوع خاص در شورای پول و اعتبار مطرح و درباره آن تصمیم‌گیری شود. صالح‌آبادی، رئیس کل بانک مرکزی در گفت‌وگویی در این زمینه می‌گوید: در شورای پول و اعتبار مصوب کرده‌ایم، سود حاصل از فروش اموال و دارایی‌های مازاد غیر بانکی، متعلق به سهامداران است و باید به حساب سرمایه بانک (در قالب افزایش سرمایه) منتقل شود.

✉ خبرگزاری فارس

❖ تضاد منافع عامل اصلی چالش‌های اقتصادی دولت و بخش‌های حاکمیتی ❖

سعیده احمدی - (عضو گروه اقتصاد سیاسی، مرکز امنیت اقتصادی تدبیر) - ۲۶ دی ۱۴۰۰

◀ کلیات تعارض منافع

در حال حاضر تضاد منافع که یکی از دلایل اصلی بروز فساد به شمار می‌رود به یکی از مشکلات اصلی کشور تبدیل شده و ناکارآمدی، هدر رفت منابع و خدشه دار شدن اعتماد مردم به نظام از آثار زیانبار آن بوده است. تضاد منافع در بخش‌های مختلف حاکمیتی کشور از جمله مجلس، بدنه دولت و بانک مرکزی دیده می‌شود و با اینکه لایحه «نحوه مدیریت تعارض منافع در انجام وظایف قانونی و ارائه خدمات عمومی» از سوی دولت به مجلس برای حل این معضل ارایه شده است، اما وضعیت این لایحه همچنان نامشخص و مبهم است. راهکارهایی مانند تلاش برای حاکمیت قانون به منظور کنترل قدرت سیاسی افراد، محدودیت فعالیت در بخش خصوصی پس از ترک مشاغل حاکمیتی، منفک شدن فعالیت‌های اقتصادی از فعالیت‌های سیاسی، محدودیت‌های شخصی و خانوادگی مالکیت شرکت‌های خصوصی و تقویت نظام اطلاع‌رسانی و پاسخگویی برای حل این معضل پیشنهاد می‌شود.

✉ ماهنامه امنیت اقتصادی، دوره: ۹، شماره: ۱

❖ فردای تصویب طرح تعارض منافع چه می‌شود؟ ❖

محمد حسین مدیحی (کارشناس اندیشکده شفافیت برای ایران) - ۲۷ دی ۱۴۰۰
 ◀ طرح و لایحه تعارض منافع

مدیریت تعارض منافع یکی از موضوعات بسیار مهم در حوزه پیشگیری از فساد و ناکارآمدی در ساختار حکمرانی یک کشور است. توجه به این مفهوم از اتفاقات خوب سال‌های اخیر ایران است. مشکل از آن جایی آغاز می‌شود که کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی برای وارد کردن مفهوم جدیدی مانند تعارض منافع در فضای تقنینی کشور از نظرات کارشناسان، ذینفعان و خبرگان این حوزه حداقل در نوبت اول بررسی بهره نبرده و ظرفیت‌های بدنه اجرایی و اداری کشور و شرایط خاص مشمولان را در این خصوص نیز در نظر نگرفته است. قانون‌گذاری در این حوزه باید دنبال شود و به سرانجام برسد اما گزارش نهایی کمیسیون اجتماعی در اردیبهشت‌ماه نه تنها تعارض منافع را مدیریت نمی‌کرد بلکه با ایجاد موانع بیجا در مسیر بسیاری از فرآیندها و تصمیم‌گیری‌ها، باز خورد منفی در بدنه اجرایی کشور نسبت به این مفهوم ایجاد می‌کرد.

مشکلات کلی طرح

مفهوم مدیریت تعارض منافع در ذیل مفاهیمی مانند حکمرانی نرم و فناوری نرم جای می‌گیرد و هدف آن ارتقای سلامت اداری و پیشگیری از فساد است و نه برخورد کیفری با فساد و مفسد؛ چرا که موقعیت تعارض منافع به معنای فساد نیست و تنها بستری است که امکان وقوع فساد را بالا می‌برد؛ بنابراین در گام اول نوع نگاه نباید صرفاً کیفری و قضایی باشد.

مسئله دیگر بی‌توجهی به تفاوت ماهوی مشمولان مختلف در این طرح و متفاوت بودن اقتضائات و الزامات مدیریت تعارض منافع هر دسته از مشمولین است. در اکثر موارد این طرح سعی شده احکام واحدی برای همه‌ی مشمولین که از سطوح و حوزه‌های مختلف و دارای شرایط مختلفی هستند جاری شود که این موضوع مشکلات زیادی در اجرا ایجاد خواهد کرد و عملاً اجرای طرح را غیرممکن خواهد کرد.

مشکل دیگر در کلیات این قانون عدم توجه به متولی اجرا و ایجاد ساختار و ظرفیت اجرایی مناسب برای اجرایی شدن این طرح است. مدیریت تعارض منافع باید به شکل یک فعالیت مستمر و نظام‌مند در فرآیند اجرایی سازمان‌ها و نهادها دیده شود، به موقع و هدفمند باشد و بر مبنای اطلاعات به روز باشد. متأسفانه در این طرح ساختار مناسبی برای اجرای این قانون در نظر گرفته نشده است.

از همان ابتدای طرح که تعاریف هستند و قسمت بعدی که مشمولین را بیان می‌کند مشکلات فراوانی وجود دارد از جمله تعریف منفعت شخصی که آن قدر موسع تعریف شده که هر اقدام مشمولین می‌تواند یک موقعیت تعارض منافع را رقم بزند و مشمولین نیز آن قدر گسترده در نظر گرفته شده‌اند که بار کردن احکام یکسان بر آن‌ها عملاً غیر ممکن است. در ادامه مسئولیت نظارت بر حسن اجرای یک قانون در حوزه سلامت اداری به نهادهای امنیتی سپرده شده و دیگر مواد که احکام طرح را بیان کردند، سرشار از ایرادات کارشناسی و حقوقی هستند. در مواد این طرح افراط و تفریط‌هایی وجود دارد. این طرح نه تنها اجرا پذیر نیست بلکه مضراتی دارد که شاید از مزایایش پیشی گیرند.

اندیشکده شفافیت برای ایران

❖ جلوگیری از تعارض منافع روسای بیمارستان‌های دولتی: از حرف تا عمل ❖

خبرگزاری ایسکانیوز - ۲۸ دی ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در نظام سلامت و درمان

علی‌رغم گفته‌های وزیر بهداشت مبنی بر اینکه هر مدیری که در بخش دولتی منصوب می‌شود در بخش خصوصی فعالیت ندارد، بسیاری از مدیران بیمارستان‌های دولتی همچنان مطب خصوصی دارند. در تهران تعدادی از روسای بیمارستان‌های دولتی تحت نظر دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی مطب‌های خصوصی دارند و این عملاً با اظهارات وزیر بهداشت مبنی بر فعالیت نداشتن روسای بیمارستان‌های دولتی در بخش خصوصی در تضاد است. در ادامه تعدادی از این بیمارستان‌ها را معرفی می‌کنیم.

* دکتر ناصر سیم فروش مشاور عالی وزیر هم‌سهمدار بیمارستان نیکان است.

* یکی از این مدیران دولتی که در بخش خصوصی هم شاغل است دکتر رضا زندی متخصص ارتوپد است. او معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی بوده و در عین حال مطبی در بزرگراه ستاری جنوب روبه روی مجتمع کوروش دارد.

* دکتر ابوالقاسم افخمی اردکانی؛ متخصص اطفال و رییس بیمارستان آیت الله اشرفی اصفهانی است و در محدوده بزرگراه رسالت (شرق به غرب) و خیابان منصوری مطب خصوصی دارد.

* دکتر سعید علیپور پارسا؛ متخصص قلب و سرپرست بیمارستان شهید مدرس هم مطبی در خیابان شریعتی دارد.
* مطب دکتر شهرزاد زاده مدرس رییس بیمارستان مهدیه و متخصص زنان در بلوار کشاورز هم از دیگر موارد قابل اشاره است.

* رییس بیمارستان مفید دکتر شمس الله نوری پور هم وضعیت مشابهی دارد او فوق تخصص نوزادان است و در عین حال مطبی خصوصی در محدوده خیابان شریعتی دارد.

* دکتر همایون نیک‌خواه؛ فوق تخصص شبکه‌ها هم به عنوان رییس بیمارستان طرفه منصوب شده در حالی که در مطب خصوصی خود در خیابان شریعتی، محدوده میرداماد هم فعالیت می‌کند.

* دکتر مسعود یآوری متخصص ارتوپد، فلوشیپ جراحی دست هم رییس بیمارستان ۱۵ خرداد است و با این حال بیماران را در مطب خصوصی خود در محدوده خیابان ولیعصر و خیابان توانیر هم می‌پذیرد.

* سرپرست بیمارستان آیت الله طالقانی هم وضعیت مشابهی دارد و دکتر شهرام علمداری فوق تخصص غدد و سرپرست این بیمارستان مطبی در بلوار آفریقا دارد.

* مطب دکتر علیرضا منافی راثی متخصص ارتوپد در خیابان یخچال هم دیگر موارد قابل اشاره است او در عین حال که در مطب خود مشغول به کار است مدیر عامل بیمارستان امام حسین هم هست.

* دکتر سید محمد قریشی متخصص ارتوپد و رییس بیمارستان اختر هم از جمله مدیران دولتی است که مطبی در محدوده خیابان شریعتی دارد.

* دکتر مجتبی بنداد کرمانی هم داروساز و رییس بیمارستان شهید مفتاح ورامین است و داروخانه‌ای در کرج محدوده بلوار حدادی دارد.

❖ تعارض منافع و شیراز بی‌پناه در برابر سونامی باغ شهرها ❖

خبرگزاری فارس - ۲۶ دی ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

رشد بی‌رویه باغ شهرها استان فارس را در رتبه ششم بیشترین تغییر کاربری زمین در کشور قرار داده است این در حالی است که سال ۹۴ مدیر امور اراضی کشور تمامی باغشهرهای استان را غیر مجاز دانست اما تعارض منافع سبب توجیحات سطحی و ایستادگی در برابر پایان دادن به ویلاسازی در زمین‌های مرتعی و جنگلی شده است. خلأهای بسیار قانونی و تعارض منافع شدید، هر سال بر تعداد ویلا باغ‌ها افزود می‌شود. تعارض منافع وقتی شکل می‌گیرد که صاحبان قدرت تصمیم‌گیری میان منفعت فردی و منافع اجتماعی مجبور به انتخاب شوند چنین شرایطی به لغزش و فساد در تصمیم‌گیری می‌انجامد. تعارض منافع سبب چشم‌پوشی از ضررهایی که به عموم مردم وارد میشود، شده و دامنه توجیحات را به نفع یک گروه اندک گسترده می‌کند. مسئولی که خود صاحب ویلا باغ در نقاط خوش آب و هوای شهر است در هر جایگاه مسئولیتی باشد، بی‌شک از دارایی خود دفاع می‌کند و نه تنها مانع تخریب و پایان دادن به وضعیت بغرنج باغ شهرها میشود که بدون در نظر گرفتن عمق بحران و با توجیحات سطحی سبب گسترش این معضل می‌شود. قصه پر غصه باغ شهرها در فارس علی‌رغم تاکید رهبری معظم و دستگاه‌های قضایی و سازمان جهاد کشاورزی همچنان با پافشاری افرادی که خود ذی‌نفع خواهند بود ادامه دارد.

✉ خبرگزاری فارس

❖ تشکیل کمیته مدیریت تعارض منافع در صندوق بازنشستگی فولاد ❖

حسین عامریان (مدیرعامل صندوق بازنشستگی فولاد) - ۲۹ دی ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه تعاون، کار و رفاه اجتماعی

شفافیت و مبارزه با فساد سرلوحه برنامه‌های صندوق است و تشکیل کمیته مبارزه با فساد و سلامت اداری در صندوق نیز در همین راستا می‌باشد. در راستای شفافیت هر چه بیشتر فعالیت‌های صندوق و شرکت‌های تابعه و مبارزه با فساد هیچ خط قرمزی نخواهیم داشت. همچنین همه تلاش ما بر شفافیت در تصمیمات سازمانی و مبارزه با هرگونه تعارض منافع اشخاص حقیقی یا حقوقی با منافع صندوق فولاد استوار خواهد بود. پیرو ابلاغ وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی مبنی بر ایجاد واحد مستقل بازرسی، ارزیابی عملکرد و پاسخ‌گویی به شکایات در کلیه سازمان‌های تابعه وزارتخانه، این اداره کل نیز در ستاد صندوق بازنشستگی فولاد تشکیل و رسماً فعالیت خود را از تاریخ یکم دی ماه آغاز نموده است. موضوع نظارت و بازرسی در صندوق از اهمیت زیادی برخوردار است و به همین دلیل تصمیم گرفته شد بازرسی به صورت یک واحد مستقل از حراست تشکیل شود.

✉ خبرگزاری ایلنا

❖ اشاره به مسئله تعارض منافع در طرح عدالت و تعالی نظام سلامت ❖

بهرام عین‌اللهی (وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) - ۱ بهمن ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

در آیین اختتامیه اجلاس روسای دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی سراسر کشور در مشهد مقدس و با حضور وزیر بهداشت، طرح عدالت و تعالی نظام سلامت رونمایی شد. وزیر بهداشت در تشریح این طرح اشاره کرده که محرومیت زدایی، اجرای پزشک خانواده، مبارزه با فساد و تعارض منافع در نظام سلامت و کاهش خدمات کاذب و القایی در نظام سلامت از رئوس این طرح است. وی افزوده است: برای بازرسی و نظارت از امکانات پیشرفته استفاده خواهیم کرد تا اجازه سوءاستفاده و فساد را به افراد ندهیم و یکی از نکات مهم طرح عدالت و تعالی نظام سلامت، پیشگیری و مبارزه با فساد از جمله در امضاهای طلایی است.

📍 پایگاه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

❖ تاکید روسای دانشگاه‌های پزشکی بر جلوگیری از تعارض منافع در تصمیم‌گیری‌ها ❖

روسای دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی کشور - ۱ بهمن ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

اولین اجلاس حضوری روسای دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی سراسر کشور در دولت سیزدهم که به میزبانی مشهد مقدس برگزار شد، با صدور بیانیه‌ای به کار خود پایان داد. در این بیانیه بر لزوم توجه به اسناد بالادستی، عدالت و فسادستیزی، دسترسی عادلانه به خدمات سلامت و ارتقای سطح کمی و کیفی نظام سلامت، ضرورت وجود پیوست فرهنگی و عدالت در برنامه‌ها و اقدامات، تقویت و ارتقای شبکه بهداشت و درمان کشور، تعهد برای اجرای قانون جوانی جمعیت و صیانت از خانواده و بسیاری دیگر از حوزه‌ها تاکید شد. در بخشی از این بیانیه آمده است: «ما روسای دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی معتقدیم باید با ایجاد مشوق‌ها و مزایای مادی و معنوی در جهت ماندگاری نیروی انسانی متخصص در مناطق محروم و کمتر برخوردار تلاش نماییم تا همگان از خدمات بهداشتی و درمانی مناسب و تخصصی بهره مند شوند. بی شک یکی از مهمترین دغدغه‌های مسئولان نظام سلامت کشور، جلوگیری از تعارض منافع در تصمیم‌گیری‌ها و انتصابات است و اعتقاد داریم که فساد، خط قرمز همه ماست. ما شرکت کنندگان در این گردهمایی اعتقاد داریم اجرای برنامه نسخه الکترونیک در رفع بسیاری از مشکلات و چالش‌های حوزه سلامت تاثیر گذار است و باید ظرف مدت کوتاهی ضمن شناسایی نقاط ضعف و برطرف کردن آن، این برنامه را به طور کامل اجرایی نماییم.»

📍 پایگاه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

❖ تعارض منافع؛ نگرانی جدی فعالان بازار سرمایه ❖

محسن علیزاده (رئیس کمیته بازار سرمایه مجلس) - ۲ بهمن ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در بازار سرمایه

تعارض منافع در تمامی ارکان از جمله شورایی عالی بورس و هیات مدیره بورس یکی از مشکلات بازار سرمایه است. تعارض منافع آفت اساسی در بازار سرمایه و یکی از نگرانی‌های جدی فعالان بازار سرمایه است، زیرا با تعارض منافع فرصتی برای عده‌ای خاص ایجاد شده و رانت اطلاعاتی شکل خواهد گرفت که سایر افراد از این داده‌ها بی‌خبر هستند، باید به تعارض منافع در تمامی سطوح خاتمه داد و ما از شورای عالی بورس، هیات مدیره بورس می‌خواهیم این موضوع را سریع‌تر بررسی کند. مکاتباتی در این خصوص انجام دادند که پاسخ‌های ارائه شده اقلان کننده نبود بنابراین مجدد این موضوع را پیگیری خواهیم کرد. باید نهادی که ویژگی‌های مورد نظر را دارد مجوزهای مربوط به آموزش در بازار سرمایه را صادر کند و همچنین نظارت‌های پسینی را نیز انجام دهد البته باید به این نکته دقت شود که در صدور مجوزها نباید سخت‌گیری شود، ما نیز به دنبال این هستیم که فرآیند صدور مجوزها در همه موارد تسهیل و کوتاه شود.

✉ خبرگزاری صداوسیما

تحلیل فضای مجازی: حضور پررنگ پزشکان در عرصه سیاست گذاری سلامت چرا از تعیین حق ویزیت تا تعیین ظرفیت پزشکی در اختیار پزشکان است؟

محمد عادلی

در هفته گذشته در فضای مجازی وضعیت نظام پزشکی بیش از همه مورد توجه کاربران و حتی مسئولان قرار داشت. به خصوص موقعیت تعارض آمیز قاعده گذاری برای خود که سبب شده است پزشکان خود در مورد تعیین هزینه ویزیت تصمیم گرفته و با توجه به شرایط اقتصادی نامساعد فشار بیشتری بر مردم وارد آید. همین موقعیت در مستثنا شدن قضات از شرکت در آزمون وکالت نیز خود را نشان داد که به نظر برخی کاربران نتیجه ای جز بی اعتمادی مردم به برخی نهادها را در پی نخواهد داشت. علاوه بر این علی رغم آنکه در دولت و مجلس اقداماتی برای شفافیت انجام شده است اما برخی کاربران به دلیل تعارض منافع برخی افراد چندان امیدی به موفقیت این اقدامات ندارند.

تعارض منافع قاعده گذاری برای خود به وضعیتی اشاره دارد که فرد یا سازمانی در جایگاهی قرار گیرد که برای خود قاعده گذاری کند. در این شرایط احتمال آن وجود دارد که قواعدی وضع شوند که منفعت فردی یا نهادی را در اولویت قرار دهند. به عنوان نمونه می توان به تعیین هزینه ویزیت اشاره کرد که توسط نهادهایی انجام می گیرد که پزشکان خود در آن صاحب منصب هستند و امکان آن را دارند که به نفع خود هزینه ای گزاف را به مردم تحمیل کنند.

مصادیقی از قاعده گذاری پزشکان برای خود

یکی از سؤالاتی که همواره در مورد پزشکان پرسیده می شود این است که چرا سیستم مالیاتی به درستی در مورد آن ها عمل نکرده و علی رغم درآمد بالای برخی پزشکان، آن ها مالیات چندانی نمی پردازند. این مسئله موضوعی بود که در این هفته مجید حسینی؛ عضو هیئت علمی دانشگاه تهران نیز به آن پرداخت. وی در این رابطه در توییتی به فحاشی های صورت گرفته علیه خود اشاره کرد و نوشت: «نهضت فحش و ریپورت پزشکان برنده؛ نهضت فحاشی قلم به مزدهای شبکه اجتماعی؛ نهضت تولید کلیپ و ویدئو از حرف های تقطیع شده من؛ نهضت انتشار عکس های کل زندگی و عمر کاری ام؛ همه و همه قبول! شما راست میگویید؛ من آدم بد! فقط بگویید چرا مالیات نمی دهید؟». همین اظهارات باعث شد که دیگر کاربران در پاسخ به وی مسئله **تعارض منافع** را پیش کشند و اینکه چگونه تکیه زدن پزشکان در مناصب عالی وزارت بهداشت چنین پیامدهایی را در برداشته است. یکی از آن ها در این مورد می نویسد:

 «چون تضاد منافع وجود دارد. وقتی اکثر آقایان مسئول در سطوح عالی کشور پزشک هستند، همین می شود که برای نصب و به کارگیری یک دستگاه کارت خوان دو سال معطل کنند. مالیات دادن هم که وظیفه حقوق بگیرهاست.»

در حالی که مالیات ندادن پزشکان به قدر کافی باعث نارضایتی شده است، اظهار نظر [علی سالاریان؛ معاون فنی و نظارت سازمان نظام پزشکی](#) مبنی بر افزایش تعرفه پزشکی نیز که خود نشان دهنده موقعیت تعارض منافع قاعده گذاری پزشکان برای خود است، بر این نارضایتی افزود. وی در خبری از افزایش ۶۰ درصدی هزینه ویزیت پزشکان گفت به طوری که در سال آینده هزینه ویزیت پزشک عمومی حدود ۸۵ هزار تومان، پزشک متخصص ۱۲۰ هزار تومان و پزشک فوق تخصص ۱۶۰ هزار تومان خواهد بود. کاربری در این مورد می نویسد:

«یعنی کسی نیست جلوی مافیای پزشکی و تعارض منافع رو بگیره! ۶۰ درصد افزایش تعرفه پزشکی! یک عده انگار واقعا تو ایران زندگی نمی کنند! معاون فنی سازمان نظام پزشکی گفته پیشنهاد ما این است که سال بعد حق ویزیت پزشک عمومی ۸۵ هزار تومان، متخصص ۱۲۰ هزار تومان و فوق تخصص ۱۶۰ هزار تومان شود».

اما این فقط شهروندان نبودند که به تعارض منافع پزشکان اشاره داشتند. مهرداد ویس کرمی عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس نیز در گفتگویی با خبرگزاری [مسیر اقتصاد](#) به همین موضوع در مورد نسخه الکترونیکی اشاره داشت. این خبرگزاری در تویییتی چکیده این مصاحبه را چنین نوشته است:

«درصدی از پزشکان، در برابر نسخه نویسی الکترونیک مقاومت می کنند که دلیل آن تعارض منافع است».

مستثنا شدن قضات سابق از آزمون وکالت به مدد تعارض منافع

در حالی که مجلس در طرح تسهیل بندی را قرار داده بود که طی آن قضات دادگستری را ملزم به شرکت در آزمون وکالت می کرد؛ اما با مخالفت شورای نگهبان نمایندگان تصمیم گرفتند این بند به طور کامل حذف شود. [جعفر قادری؛ نایب رئیس کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید مجلس](#) در این باره گفت: «به پیشنهاد یکی از اعضای کمیسیون بنا شد که بندی که شورای محترم نگهبان نسبت به آن ابهام و ایراد داشته است، به کلی از طرح تسهیل حذف شود؛ این پیشنهاد در کمیسیون رأی آورد».

این موضوع سبب شد که برخی کاربران از احتمال تعارض منافع در این تصمیم اظهار نگرانی کنند و آن را نتیجه تعارض منافع برخی افراد بدانند:

«آقایانی که با سوءاستفاده از تعارض منافع و با لابی و فشار، قضات سابق را از آزمون وکالت معاف کردید، با این کار شما هزاران جوان حقوق خوانده از شغل محروم خواهند ماند. آه این جوانان مظلوم دامتنان را خواهد گرفت».

در حالی که کاربران ردپای تعارض منافع را در این میان می دیدند، تنها کاری که از دستشان برمی آمد توییت زدن و درخواست از شورای نگهبان برای رسیدگی به آن و توجه به تعارض منافع بوده است. چنانکه چند تن از آنها با مخاطب قرار دادن اعضای شورای نگهبان نوشتند:

«ای کاش اعضای محترم شورای نگهبان که عالم و حقوقدان هستند، به حقوق عامه و تعارض منافع دقت داشته و عدالت را رعایت کنند. وگرنه اعتمادی به این شورا نخواهد بود!».

طرح مجلس برای شفافیت و مقابله با تعارض منافع در بانک مرکزی

در هفته گذشته علی خضریان؛ نماینده مجلس در رشته توییتی به پیگیری خود برای جلوگیری از فساد و تعارض منافع در نظام بانکی اشاره کرده بود. او در این رشته توییت گفت که [طرح شفافیت تسهیلات و تعهدات کلان بانکی](#) را در قالب الحاقیه به لایحه بودجه ۱۴۰۱ و همچنین تبدیل آن به قانون دائمی به ثبت رسانده است. وی در بیان دلیل خود برای افزودن این طرح به لایحه بودجه اشاره کرد که علی‌رغم مشخص بودن تسهیلات کلان مجاز برای بانک‌ها اما نظارت هوشمندانه‌ای بر این دستورات عمل صورت نمی‌گیرد. در حالی که به مدد این طرح و استفاده از سامانه «ضمن تسریع در نظارت بانک مرکزی، این امکان را به وجود می‌آورد که با نظارت عمومی، مسئله تعارض منافع بانک مرکزی که در بعضی مقاطع باعث عدم پیگیری تخلفات و مفاسد شده است، در حوزه تسهیلات کلان مرتفع شود و امکان تخلف را به دلیل افزایش احتمال افشا کاهش دهد».

سنگ‌اندازی بر سر راه اصلاح نظام مالیاتی

احسان خاندوزی؛ وزیر اقتصاد نیز در توییتی به تلاش این وزارتخانه برای کاهش فرار مالیاتی اشاره کرده بود، چراکه به نظر وی «درآمد مالیاتی دولت باید از کاهش فرار مالیاتی باشد نه از محل فشار بر تولیدکنندگان، اصناف، حقوق‌بگیران و اقشار شفاف».

با این حال برخی کاربران نسبت به میزان پیشروی این اقدامات چندان خوش‌بین نبودند چراکه برخی از تصمیم‌گیران در موقعیت‌های تعارض منافع قرار دارند و بر سر راه این اقدامات سنگ‌اندازی خواهند کرد. چنانچه کاربری در این مورد می‌نویسد:

 «تغییرات و اصلاحاتی داره توی سیستم میشه ولی کند هستش و بعضیاش هم مسیر اشتباه رامیره چون مشاورین نفوذی هستن یا نابلد و یا تعارض منافع دارن».

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۸۰

شماره هشتم - ۲۶ دی تا ۲ بهمن ۱۴۰۰

دبیر خبرنامه: سمانه سهرابی

مجری: مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

شماره واتساپ خبرنامه: ۰۹۳۳۱۴۴۱۸۲۲

